

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

Ἴδού, τρίτον τοῦτο ἔτος, ἐμφανίζεται πρὸς τὸ φιλόκαλον κοινὸν τῶν Ἑλλήνων τὸ Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον, οὐδεμίαν ἄλλην ἔχον ἀξίωσιν παρὰ τὴν ἐφικτὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρώτων Ἑλληνος ἡμερολόγου ὑποχρεώσεων, ὀφείλοντος, ὡς νομίζομεν, οὐχὶ μόνον τὰ καθ' ἡμέραν εἰς τὸν κοινωνικόν, τὸν ἐμπορικὸν καὶ τὸν θρησκευτικὸν βίον ἀπαραιτήτως γνωστέα τοῖς πᾶσι νὰ ἐκθέτῃ ἀνελλιπῶς, ἀλλὰ σὺν αὐτοῖς, ὡς ψυχαγωγικὸν ἐπίμετρον, νὰ παρέχῃ καὶ τι διαρκέστερον ὄφελος, οὐχὶ παντελῶς γυμνὸν ἡδονῆς τινος καὶ τέρψεως διὰ τοὺς φιλοτερπεῖς καὶ νεαρωτέρους ἀναγνώστας, ὄφελος ἀπορρέον εἴτ' ἐκ ποιητικῶν ἀναμνήσεων, ποιήσεως ἐξαιρέτως ἔθνικῆς καὶ δημώδους καὶ πρακτικῆς· εἴτ' ἐκ τῶν περὶ τὸν βίον στοιχειωδεδεσμάτων γνώσεων, ὅσον ὠφελίμων, τοσοῦτο καὶ δυσπορίστων εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, οἷον παντοίων ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων ἐν ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ καὶ βιομηχανίᾳ· ἢ καὶ ἐκ διδακτικῶν ἀνεκδότων, ἐν οἷς συνήθως τὸ κέντρον τοῦ ἀπροσδοκῆτου καὶ εὐφυοῦς ζωοποιεῖ τὸ ψυχρὸν καὶ ἄψυχον μάθημα τῆς βιωτικῆς ἐπιστήμης· ἢ καὶ ἀπὸ ἱστορικῶν διηγήσεων, τοῦ φυσικοῦ τούτου καὶ ἀμερολήπτου κατόπτρου τῆς ἀνθρωπότητος περὶ τὴν τῶν ἡθῶν μάλιστα κοσμιότητα καὶ τὴν ἄλλην τῶν διαφόρων λαῶν καὶ ἀτόμων πολιτικὴν ἐμπειρίαν καὶ σύνεσιν· καὶ τελευταῖον ἐκ τῶν εἰχόνων ἀνδρῶν ὁμογενῶν ἀριγνώτων καὶ ἐκ τῶν ἀλλογενῶν, ὅσους σχέσις πολιτικὴ ἢ διανοητικὴ συνέδεσε μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Τίς ἀγνοεῖ, ὅτι ἡ σιωπηλὴ μὲν, ἀλλὰ καὶ λαμπρόφωνος ἐξεικόνισις τῶν ὅπως καὶ ὅπου ποτὲ διαπρεψάντων καὶ εὐδοκιμησάντων, καὶ τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰ μουσεῖα καὶ τὰς πινακοθήκας, καὶ τὰς τῶν βιβλίων σελίδας κοσμή, μετὰ τῆς ἄλλης ψυχαγωγίας τοῦ φιλοτέχνου καὶ φιλοκάλου θεατοῦ, τὴν μνήμην αὐτῶν ἐμψυχοῦσα κλείζει συνάμα καὶ διαωνίζει διὰ τῆς συνεχοῦς ἀναμνήσεως τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ ὅσῃν ἄλλην ἔσχον ὑπεροχὴν; Τίς ἀγνοεῖ, ὅτι ἡ εἰκὼν, τέρπουσα τὴν ὄρασιν, γίνεται καὶ ὑπόδειγμα τοῦ ὀρῶντος, ἐὰν ὁ εἰκονιζόμενος ὑπῆρξεν ἐπιφανὴς τις καὶ ἔξοχος;

Ὡς πρόγραμμα λοιπὸν ἔχον ἐπίσημον τὸ ἀνὰ χεῖρας ἡμερολόγιον τὸ καλὸν καὶ ἡδὺ μετὰ τοῦ χρησίμου, καὶ ὥσπερ Ὑμήττιον φέρον στόμα μελισσῶν Ὑμηττείων, εἰς τοὺς Ἀττικοὺς μάλιστα καὶ Παρνασσικοὺς ἀθολογουσῶν ἀνθῶνας, καὶ ἔχον ὑπ' ὄψιν ἀναγνώστας οὐχὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἡλικίας καὶ τάξεως ἐξαιρετικῶς, ἀλλὰ σύμπαν τὸ Ἑλληνικόν, ὅσοι ἀπανταχοῦ γῆς τὴν οὐρανόφθογον ἡμῶν γλῶσσαν μετὰ τῆς θεοδωρήτου

ὀρθοδοξίας ἄνωθεν ἐκ πατέρων ἀγλὰν ἔλαχον κληροδότημα, τοὺς παντὸς γένους καὶ βαθμοῦ ἀπογόνους τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Βασιλείου, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Φωτίου, καὶ δι' ἕκαστον ἐπομένως ἀπανθίζον τὰ πρόσφορα, θέλει ἀνοίγει ἄσμενον τὰς στήλας αὐτοῦ εἰς πᾶν τοιοῦτο Μουσῶν ὁμοῦ καὶ Χαρίτων κράμα, καὶ παρὰ τὰς ῥηθείσας πηγὰς δὲν θέλει ἀποβάλλει οὐδ' εἴ τι γλωσσικὸν καὶ φιλολογικὸν, περὶ τὰ κοινότερα καὶ περιεργότερα στρεφόμενον ζητήματα, ἢ χρονολογικὸν καὶ ἀστρονομικὸν οὐχὶ παντάπασιν ἀδιάφορον εἰς τὸν ἡμέτερον πλανήτην καὶ εἰς τοὺς ἐπ' αὐτοῦ, ἢ μουσικὸν καὶ τεχνολογικὸν, ἀποφεύγον τὰς μακρὰς καὶ ἀμφιβόλους καὶ λαβυρινθώδεις καὶ διὰ κενὸν στόμαχον Γερμανικὰς θεωρίας· ἕως οὐδὲ ἰατρικὸν, δσάκις νοῦς οὐχ ἤττον χαρίεις, ἢ καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐπαίῳ, προσφέρει συνταγὴν τινὰ τῆς πρώτης ἀνάγκης τοῦ ἀναγνώστου, ὁποῖα, ὡς ἐν παραδείγματι, ἢ ὑπὸ τοῦ Κ. Ὀλυμπίου (1) χάριν μὲν τῆς Ἑλλαδικῆς παρθενικῆς καλλονῆς καὶ νεότητος συνταγεῖσα, τὸ δὲ πλεόν εἰς Φραγκοπούλας καὶ Ὀθωμανίδας ἀρμόζουσα, αἵτινες ἔχουσι, φαίνεται, τοιοῦτου φαρμάκου πολὺ μείζονα τὴν ἀνάγκην, ἢ τὰ σεμνὰ καὶ φιλόπονα τῆς φύσει καλλιγύναικος Ἑλλάδος κοράσια. Οὕτω δὲ κατὰ πρόθεσιν καὶ δύναμιν συγκεκροτημένον τὸ Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον, φιλοτιμεῖται ν' ἀποδειχθῇ ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ συμπαθείας σου, φίλ' ἀναγνώστα, καὶ δι' αὐτῆς, κἂν ὀπωσοῦν, μακροβιώτερον τῶν ὁμοειδῶν βιβλίων γινόμενον νὰ προσθέτῃ εἰς τὰ καθημερινὰ βιωτικὰ ὑπομνήματά σου, ἂν οὐχὶ συνέκδημον καὶ σύμβουλον ἀπαραίτητον καὶ Μεντόρειον, τοῦλάχιστον ἄβρᾶς καὶ πολυτελοῦς τραπέζης λιτὸν ἐπιδόρπιον καὶ οἶόν τινα

Δημοσύνην τε κακῶν ἄμπαυμά τε μερμηράων.

Ὡστ', ἐάν ποτ' ἀκόμψου τινὸς καὶ ὑπερβολῇ φιλοβίβλου καθηγητοῦ γυνὴ φίλανδρος ἤρχετο νὰ ᾔῃ βιβλίον, ἵνα συχνότερον πληροῖ τοῦ ψυχροῦ συζύγου τὰς χεῖρας, νὰ μὴ τολμᾷ πλέον ν' ἀπαντᾷ πρὸς αὐτήν· « Ἐπεθύμουν νὰ ᾔσο Καζαμίας, διὰ νὰ σ' ἀλλάσω κατ' ἔτος. »

Ἀλλὰ τίς τῶν Ἑλλήνων Καζαμίου ἀκούων ὄνομα, ἢ ἀναγινώσκων ἡμερολογίου πρόλογον δὲν προτρέχει ἀστραπηδὸν τὰς σελίδας, περίεργος καὶ ἀνυπόμονος ν' ἀναγνώσῃ ἀπλήστως τῶν προγνωστικῶν οὐχὶ τὴν Πυθαγόρειον, ἀλλὰ τὴν Χαλδαίαν σεληνοφαῖ τε καὶ ἀστερόπνου τετρακτὺν ἢ καὶ πεντάδα, καὶ μάλιστα τὴν περὶ πολιτικῶν πραγμάτων, ἐν οἷς καὶ δι' ὧν, ὡς τῶν νεύρων, μᾶλλον δὲ τῆς καρδίας τῆς κοινωνίας, ζῶσι καὶ ἰσχυροποιοῦνται τὰ ἔθνη; Ἐπειδὴ πάντες σχεδὸν οἱ Ἕλληνες οἱ μὲν ἐξ

(1) Ὁρα τὸν πίνακα.

ἀγνοίας, οἱ δὲ ὑπὸ περιεργίας, οἱ δὲ καὶ παιδιᾶς ἕνεκα τασοῦτο τιμῶσι τὰ Καζαμιακὰ προφητεύματα, ἐν γενεαῖς γενεῶν ἀθανατίζοντες τὸν πολύγονον τῶν ἀπανταχοῦ ἡμερολόγων πατέρα, ὡς ἀείζωόν τινα καὶ πανδαμάτορα καὶ παγγνώστην Κρόνον ἢ Οὐρανὸν, πάντως καὶ ὁ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἡμερολογίου ἐκδότης ὤφειλε μήτε τὰς δικαίας προσδοκίας τοῦ πολύχρου καὶ συμμίκτου κοινοῦ νὰ ψεύσῃ, μήτε τὸ τηλέκλυτον καὶ Ὠγύγιον ὄνομα τοῦ Καζαμίου νὰ καταφρονήσῃ. Ὅθεν καίτοι διὰ λόγους πολλῶν ἀνωτέρων λόγων ἀνωτέρους ἀποσχυρακίσαντες καθάπαξ ἐκ τῶν ἀγνῶν τοῦ ἡμερολογίου σελίδων, ὅσα ἐνομίσσαμεν μαντικὰ καὶ δεισιδαίμονα, Ἑθνικὰ, ἢ Ἰουδαϊκὰ, ἢ μεσαιωνικὰ καὶ ὅλως ἐκφυλα καὶ ἀτάσθαλα τερατεύματα, οὐδὲν ἤττον ἐνεκρίναμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ εἰς μνημόσυνον τοῦ Καζαμίου πρῶτον καὶ τελευταῖον, ὡς ἐλπίζομεν, νὰ συνταχθῇ οὐχὶ ἐπιτάφιος περὶ ζῶντος, ἀλλὰ πραγματεία, ὅσον οἷόν τε, πληρεστέρα, κατὰ τῶν εἰσφρησασῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων, τῶν ὁποίων τὰς κεφαλαιωδεστέρας, ἂν ἐτόλμα τις νὰ ὁμιλήσῃ ὀλίγῳ παρῥησιαστικώτερον ἐκ προοιμίων, ἡδύνατο νὰ ὀνομάσῃ Καζαμιακὰς ἀγυρτίας, ἵνα μὴ λογοκλόπος τις ἐγερθεῖς σφετερισθῇ τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀστρονόμου. Εἴτε δὲ πληροὶ τὰς εὐχὰς καὶ προσδοκίας τοῦ Ἑλληνος ἀναγνώστου τοιαύτη περὶ τῶν προγνωστικῶν πραγματεία, εἴτε καὶ μὴ, ἡ πρώτη χάρις καὶ τιμὴ δικαίως ὀφείλεται πρὸς τὸν διάσημον καὶ διαβόητον ἀστρονόμον Καζαμίαν, ὅστις, ἂν δὲν κατεβίβαζεν ἐπιπόνως ἐκ τῶν ἀστέρων διὰ τοῦ ἐκ πολυχρονιότητος ὀξυδωθέντος τηλεσκοπίου του τοσαύτας καὶ τοιαύτας προῤῥήσεις καὶ προφητείας, εἰς οὐδενὸς ἴσως κεφαλὴν θὰ ἐπήρχετο νὰ κατατρίψῃ χάρτην καὶ χρόνον, ἵν' αὐξήσῃ τῶν Ἑλλήνων τὸ νεώτερον καὶ ἱκανῶς πλούσιον φιλολογικὸν ταμεῖον καὶ δι' ἑνὸς Δεισιδαιμονιῶν Ἀντιδότου, ὅπερ ἂν ἕως τέλους ἔσωσε τὴν τιμὴν καὶ ὑγείαν τοῦ Καζαμίου, ἃς κρίνῃ ὁ ἔχων γνῶσιν τινα τῶν τοιούτων φαρμάκων. Προθέμενοι δὲ τὸ καταρχὰς νὰ ἐπισυνάψωμεν τὰ περὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων μετὰ τοῦ προλόγου, ὡς ἀμέσως λύοντα τὰς ἐκ τῶν Καζαμιακῶν προγνωστικῶν προκυπτούσας θαυματουργικὰς ἐκστάσεις, ἠναγκάσθημεν ἐφεξῆς νὰ χωρίσωμεν αὐτὰ, ἰδόντες τὸ τόσον πελάγιον εὖρος, ἐξ οὗ μόλις τις γῆν ὁρᾷ, καὶ φοβηθέντες μὴ συμβῇ καὶ εἰς τὸ ἡμερολόγιον, ὃ, τι ἠπειλεῖτο νὰ πάθῃ τῶν Μυνδίων ἡ πόλις ἢ μήπως ὀξυνούστερός τις καὶ τραγικώτερος ἀναγνώστης ὑποψιθυρίσῃ τὸ οὐδὲν ταῦτα πρὸς ἡμερολόγιον. Καθόλου δὲ περὶ τῆς πραγματείας ταύτης σπεύδομεν νὰ προειδοποιήσωμεν τὸν ἀναγνώστην, ὅτι, ὅποτε τὸ ἀνὰ χεῖρας ἡμερολόγιον, συμφώνως πρὸς τὸν εὐχαριν καὶ ζωηρὸν τῶν Ἑλλήνων χαρακτῆρα, εἰς ὧν τὰς φιλοχάλους ἀνατίθεται χεῖρας, δὲν προτίθεται γυμνὸν τοῦ τερπνοῦ καὶ ἡδέος τὸ ὄφελος, ὅσον καὶ οἷον ὅποτε, ὡς προεῖρηται, διὰ τί καὶ τὸ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ

ἡμερολογίου μάλιστα συνταχθὲν Ἀντίδοτον, καί τοι περὶ σπουδαίων τὸν λόγον ποιούμενον, νὰ μὴ συγκεράσῃ, ὅπου δυνατόν, τὸ ἁθῶν καὶ χαρίεν μειδίωμα μετὰ τοῦ αὐστηροῦ καὶ σπουδαίου, ἀρίστην ταύτην καὶ ἡδίστην συζυγίαν, γνωρίμην ἐν Ἑλλήσι πρόπαλαι ; Ἡ μὲν πρόθεσις ἦτο τοιαύτη. Ἄν ὅμως ὁ ἀναγινώσκων εὖρῃ τυχὸν τὴν σπουδαιότητα πλεονάζουσιν, ὡς ἐν πανδήμῳ ἡμερολογίῳ, ἃς μέμφηται τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ μὴ τὸν γράψαντα. Εἰ δὲ τοῦναντίον ἐπεθύμει ὀλιγώτερον τὸ εὐτράπελον καὶ ἀστεῖον ἐν οὕτῳ σπουδαίοις τοῖς πράγμασι καὶ παρ' ἀνδρὸς ἐντολὴν ἔχοντος τὸ ἀκράτως σπουδάζειν, ἃς ἐνθυμηθῇ, ὅτι, ὃν τρόπον ἀνὴρ, φύσει ἢ προσποιήσῃ πάντοτε συνοφρυσσόμενος, σεμνοπροσωπῶν καὶ σοβαρευόμενος, σφόδρ' ἀπαρέσκει, οὕτῳ καὶ ὕφος αἰεὶ τραγικὸν καὶ μελαγχολῶν καὶ μονότονον· ἃς ἐνθυμηθῇ, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον, περισσοτέρας ἀπολαῦτον ἀδείας, ἢ ὁ ἱερὸς ὀκρίδας, καὶ πρὸς πολὺ περισσοτέρους καὶ περὶ ποικιλιτέρων πραγμάτων ἀποτεῖνον τοὺς λόγους, ἢ ὁ ἱεροκῆρυξ, δὲν δύναται πάντοτε νὰ λαλῇ καθαράν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φιλοσοφίας τὴν πάνσεμνον καὶ αὐστηράν καὶ μυστηριώδη γλῶσσαν. Εἰ δὲ τις τῶν ἀναγνωστῶν ἀνεξιθρησκότερος (διότι πάντες οἱ Ἕλληνες σχετικῶς πρὸς τὴν Δύσιν ἀναντιρρήτως ἐσμὲν ἀνεξιθρησκότεροι) δυσχεραίνει τυχὸν, ὅτι ἐκ διαλειμμάτων, ὁσάκις ἔν δοθῇ εὐκαιρία, στηλιτεύονται καὶ τινες παπιστικαὶ ῥυτίδες, μὴ λησμονεῖτω πρῶτον μὲν, ὅτι ποντιφηκεία καὶ δεισιδαιμονία ἀδύνατον νὰ μὴ συναπαντηθῶσιν, ὡς ὁμομήτριοι θυγατέρες τῆς παχυλῆς ἀμαθείας, εἰς ἓν ἢ πλειότερα ἐπαφῆς σημεῖα· ὥστ' ἀρκεῖ νὰ προφέρῃ τις τὸ ἓν, ἢν' εὐθὺς συμπαρασταθῇ καὶ τὸ ἕτερον. Εἴτα δὲ, ὅτι τοὺς μὲν ἀμαθεστέρους καὶ ἀπλοῖκωτέρους λαοὺς καὶ ἀνθρώπους πρὸ πάντων παγιδεύει καὶ πολιορκεῖ ἡ ἀεικίνητος δυτικὴ προπαγάνδα, ζητοῦσα τίνα καταπίῃ, κατὰ τὸ λόγιον, καὶ ποιήσῃ γεέννης υἱοὺς διπλοτέρους αὐτῆς· τὸ δ' Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον, ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐξαιρέτως καὶ τῶν ὁμοδόξων γραφέν, δὲν ἡδύνατο ὅλως νὰ παρατρέξῃ τὰς καθημερινὰς καὶ πρώτας τῆς Ἀνατολῆς ἀνάγκας, ὅσαι συνδέονται μετὰ τοῦ θρησκευματος καὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν Ἑλλήνων, ἐξ ὧν ἔλαβε καὶ θέλει λάβῃ πᾶσα ἡ Ἀνατολὴ τὸ σύνθημα τῆς ἀληθινῆς θρησκείας καὶ τῆς τὴν θρησκείαν κρατυνούσης καὶ ἀσφαλιζούσης πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας καὶ τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀγλαοδώρου εὐνομίας, δι' ἣν ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος καὶ μεθ' ἧς διαβιοῖ τὴν κοινωνικὴν, τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν εὐδαιμόνως καὶ μακαρίως.

Τὴν τριπλῆν ταύτην θεόσδοτον καὶ Ἑλληνογενῆ εὐδαιμονίαν ἐπεύχεται εἰς τοὺς πανέλληνας καὶ φιλέλληνας τὸ Ἑλληνικὸν Ἡμερολόγιον.